

gyakorlat: Amikor velem történik...

Cél: az előítéletes viselkedésnek és hatásának élményszerű megtapasztalása

Eszközök: kártyák a következő szerepinstrukciók leírásával, esetleg videó-kamera és lejátszó.

Az új gyerek

Faluról kerültél a városba, egy új iskolába. Senki nem ismered, idegenül érzed magad. Nagy izgalommal készülsz az osztálytársaidal való első találkozóra. Elhatározod, hogy szépen hangosan bemutatkozol, mosolyogsz, nagyon barátságos leszel, tehát megpróbálsz a lehető legjobb benyomást kelteni.

1. osztálytárs – Hangos megjegyzést teszel az új gyerek megjelenésére, öltözködésére (nem divatos, falusias stb.).
2. osztálytárs – Tüntetően elfordulsz az új gyerektől.
3. osztálytárs – Gúnyosan megjegyzed, hogy úgy látszik, ebbe az iskolába már minden jöttment bekerülhet.
4. osztálytárs – Kijelented, hogy melléd semmiképpen sem ülhet.
5. osztálytárs – Odalépsz hozzá, és azt mondd neki, hogy jobb, ha meghúzza magát, ha nem akar magának bajt.

A gyakorlat menete:

Az új tanuló szerepére vállalkozó gyerek kimegy a teremből, és felkészül a bemutatkozásra. Nem tudja előre, hogyan fogják fogadni. Az osztály egésze azt az instrukciót kapja, hogy fogadja ellenségesen az új gyereket, akiről csak annyit tud, hogy egy kis falusi iskolából érkezett. A megjelenése is más, mint a többieké, nem öltözködik a mai gyerekek divatja szerint. Az osztály néhány tanulója külön szerepleírást is kap, és annak megfelelően viselkedik.

Három megfigyelőt is kijelölünk, aki jegyzőkönyvet készít a történésekről. Az egyikük az elhangzott szóbeli megnyilvánulásokat rögzíti, a másikuk a metakommunikációs jelzéseket (gesztusokat, mimikát, hanglejtést stb.) a harmadik a térben való mozgást. (Ha lehetőség van rá, érdemes videóra is venni a jelenetet.)

A jelenet kb. 10-15 percen át tart, de ha a főszereplő úgy érzi, hogy be szeretné fejezni, azonnal le kell állni vele.

Megvitatható kérdések:

- Milyen érzés kiközösíteni valakit? Miért szokott ilyesmi előfordulni a gyerekek között?
- Mit érzett a kiközösített gyerek? Mit tud tenni annak érdekében, hogy befogadják?

- Ebben az esetben hogyan működtek az előítéletek?

Tanácsok a pedagógusnak:

A gyakorlat elvégzését csak olyan osztály számára javasoljuk, amelyik már gyakorlatot szerzett a drámagyakorlatban. Mindenképpen fontos, hogy elegendő idő legyen a megbeszélésre, az esetleges feszültségek oldására.

Az új gyerek osztálybeli megjelenése gyakran konfliktusforrás még abban az esetben is, ha a "másság" első pillantásra nem nyilvánvaló. Nagyon sok múlik a közvéleményen, a hangadók viselkedésén, az általános légkörön. A tapasztalatok azt mutatják, hogy hasonló szerepgyakorlatok esetében gyakran erős indulatok keletkeznek, és ezek főként az érintett főszereplőt erősen megviselik. Ezért csak olyan gyerekre szabad bízni az új és kiközösítésre "ítélt" osztálytárs szerepét, aki ezt lelkiileg képes elviselni, és akinek az osztályban különben megfelelő státusza van. Ha az indulatok elszabadulnak, a jelenetet azonnal le kell állítani.